

waarden, och wat d'Definitiou vum deene Gesondheetsberuffer ubelaangt, si mir och net der Meinung, dass een am Moment eng Modifikatioun vun deenen entsprechen-den Article maachen an op en anere Wee goe soll wéi deen, deen am Moment ass. Mir sinn also der Meinung, dass mir déi Motioun hei net unhuelen.

M. le Président.- Den Här Huss huet d'Wuert.

M. Jean Huss (DÉI GRÉNG).- Jo, ech muss soen, datt ech och Problemer mat där Motioun hunn, obschonn dat natierlech sympathesch kléngt, wat verlaangt gëtt, nämlech datt och „des médecins travaillant sur le terrain“ missten abezu ginn, fir déi Liste positive vu Medikamenten opzustellen.

Dat kléngt ganz sympathesch. Et wär awer d'Fro, wien déi „médecins traitants travaillant sur le terrain“ iwwerhaupt sinn. Ass dat d'AMMD, sinn dat Verrieder vun der AMMD oder ween ass dat? Dat schéngt mir am Moment nach onkloer ze sinn an där Motioun.

Wann een dat hei fuerdert, sinn ech der Meinung, datt, sou wéi am Ausland - zum Beispill a Frankräich - d'Diskussioun am Moment leeft, dann awer och Verrieder vun de Patienteverriedungen do mat erakomme sollen. Dat gëtt am moins a Frankräich konkret sou diskutéiert, fir och Verrieder do ze hunn.

An dëser Form wéi se lo hei virläit kann ech déi Motioun och net akzeptéieren.

Ech mengen awer, datt mir sollen an der Kommissioun dee Problem, deen hei ass, diskutéieren, awéiwäit ee ka goe fir Verrieder vun den Dokter an Verrieder vun de Patienten do och mat un deenen Diskussiounen deelhuelen ze loossen, well dat schéngt mir wichteg ze sinn an och demokrat-tesch, wann eng Participatioun vun de Patienten do mat derbäi wier. Also, esou an dëser Form wëll ech se elo net unhuelen, mä ech wier awer bereet an der Kommissioun dat méi genau a méi breet ze diskutéieren.

M. le Président.- Madame Stein-Mergen.

Mme Martine Stein-Mergen (CSV).- Merci. Ech wollt och am Numm vu menger Fraktioun Stellung huelen zu där Motioun. En fait ass, den Här Minister huet ons erkläert, dass dee Comité scientifique, dee soll iwwert dat Néidegt an dat Wichtegt an der Medezin statuéieren, op allen Niveaun, net nëmmen an den Traitements médicamenteux, um gudder Wee, an ech sinn iwwerzeegt, dass deen och säi Soe wäert hunn an dësem Punkt, esou dass et mer de Moment net wichteg schéngt ze sinn, dass een dat do parallel zu engem Comité scientifique géif fuerderen.

Merci.

M. le Président.- Den Här Carlo Wagner.

M. Carlo Wagner (DP).- Jo, Här President, och mir sinn der Meinung, dass déi heite Motioun effectivement de Kader vun deem heite Projet de loi sprengt. Mir sinn awer op där anerer Säit och der Meinung, dass een dat dote muss gesinn am Kader justement vun Unerkenne vun deene verschidde-ne Médecines complémentaires. Dofir mengen ech sollt déi heite Saach och, wéi den Här Huss et richtig proposéiert huet, am Kader vun der Kommissioun traitéiert ginn.

Et muss ee jo emol och effective-ment décidéieren, wie soll mat bäi-gezu ginn a ganz besonnesch, wat absolut an der Motioun hei net er- virgeet, ween déi Leit chargéiert fir drun deelhuelen. Wéi hei steet: Wie géif déi Leit vum Terrain nomi- néieren, déi do sollten deel huelen? Dofir, mengen ech, sollt een am Kader vun der Evolutioun vun de

Gesprécher iwwert d'Médecines complémentaires e Renvoi un d'Kommissioun maachen.

M. le Président.- Ech wëll dann den ADR froen, ob se bereet sinn oder ob se mat op de Wee wëlle goen, d'Motioun an d'Kom- missioun ze verweisen, oder ob de Vote électronique oder de Vote par main levée gefrot gëtt.

M. Aly Jaerling (ADR).- Bon, ech géif mengen, dat ass eng Pro- position, déi mer kënnen akzep- téieren. Wichteg ass, dass eng Dis- kussioun doriwwer stattfënn. Ech mengen dat schéngt mer de rich- tege Wee ze sinn an ech sinn och iwwerzeegt, dass mer dann an deem Zesummenhank e Konsens wäerte fannen. Dofir zéie mer déi Motioun dann zrëck.

M. le Président.- Da verwei- se mer déi Motioun an d'Kommi- ssioun Santé a Sécurité sociale.

Da gi mer an eise Ordre du jour vun haut weider a mir kommen dann elo zur Diskussioun vum Pro- jet de loi 5373 iwwert d'Kulturzen- tre vun Ettelbréck an lechternach. D'Riedezeit ass nom Modell 1 fest- geluecht. De Rapporteur vum Pro- jet de loi ass den Här Fred Sunnen. Den Här Sunnen huet elo d'Wuert.

3. 5373 - Projet de loi modifiant la loi du 27 juillet 1994 autorisant le Gouvernement à participer au financement d'une École de Musique avec Centre culturel à Ettelbruck et modifiant la loi du 25 septembre 1997 autorisant le Gouvernement à participer au financement d'un Centre culturel et touristique régional à Echternach

Rapport de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de la Culture

M. Fred Sunnen (CSV), rap- porteur.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Legisla- turperiod ass nach net al a mir schwätzen an der Chamber elo scho fir d'drétt iwwer budgetär Dépassementer bei Bauprojeten. Et ass an dësem Haus schonn des Öfteren ugeklong, datt mer Refor- men an de Prozedure brauche fir dës Problematik ze meeschteren. Et ass awer net esou wéi wann de Stat eleng seng Responsabilitéiten huele misst. Och um Gemengen- an um regionale Plang muss méi prezis a méi prospektiv verfu- er ginn, fir béis Iwwerraschunge bei der Planifikatioun, der Ausféierung vu Bauprojeten a bei der Gestiou an der Exploitatioun ze ënnerban- nen.

Den Text, dee mer haut de Mëtteg stëmme wëllen, ass de 5. August 2004 vum Kulturminister François Biltgen an der Chamber abruecht ginn. De Statsrot huet säin Avis den 28. September ginn, wat et der Kul- turkommissioun erméiglecht huet fir hir Aarbechten den 13. Oktober unzegoen, andeems se de Rap- porteur désignéiert an den Text vum Projet grad wéi den Avis vum Statsrot analyséiert huet. De schrëftleche Rapport konnt an der Sitzung vum 11. November ugeholl ginn.

Här President, den Detail iwwert déi eenzel Iwwerschreidungen ass am Gesetzesprojet erkläert. Ech wëllt mech duerfir nëmmen op e puer Aspekter limitéieren, déi sech vläicht e bësse méi kritesch mam Gesetzestext ausernee setzen.

Ech wëllt fir d'éischt drun erënne- ren, dass d'Gesetz vum 27. Juli 1994 iwwert déi staatlech Parti- cipatioun beim Bau vun der Museks- schoul a vum Centre culturel zu Et- telbréck, sou wéi d'Gesetz vum 25. September 1997 iwwert de staatle-

chen Undeel um Bau vun engem Kultur- an Tourismuscenter zu lech- ternach eng Zomm vu 6,25 Millioun- e respektiv 6,5 Milliounen Euro vir- gesinn haten. De Bäitrag vun de staatleche Gelder konnt net oprecht erhalte ginn, well et sech en cours de route erausgestallt huet, datt sech eng Rei Upassun- gen um Konstruktionsprogramm a bei den Equipementen vun den In- frastrukturen imposéiert hunn, déi den techneschen Ufuerderunge vun enger moderner Kulturinfra- struktur mat nationaler, regionaler an internationaler Ausrichtung entsprechen.

D'Auteure vum Projet ginn awer och nach aner Ursaachen un, déi d'Käschte vun dësem Bauprojet an d'Luucht gedriwwen hunn. D'Evo- lutioun am Bausecteur sou wéi d'Verschäerfung vun der Législa- tioun iwwert d'Sécherheet, iwwert d'Gestioun an iwwert d'Energie oder déi schlecht Bausubstanz vun de Gebailechkeete selwer, wéi zum Beispill zu lechternach, déi enger kompletter Sanéierung ënnerzu solle ginn.

D'Bauprojete selwer si substanzuell évoluéiert; virun allem deen zu lechternach. Speziell hei war et ab- solut noutwendeg um architekto- nesche Plang, fir déi al Bau- substanz ze erhalen. Dobäi kënnt, datt de Volume op 3.000 m³ eruge- wuess ass. Aner technesch Adap- tatiounen um Niveau vun der Akus- tik, der Beliichtung an dem Bühne- bild si virgeholl ginn, fir enger mo- derner a virun allem multifunkti- oneller Infrastruktur besser gerecht ze ginn.

De Surcôt vum deenen zwee Pro- jete beleeft sech schlussendlech op eng Gesamtzomm vun 9,17 Mil- liounen Euro, déi sech op 3,47 Mil- liounen fir Ettelbréck a 5,73 Millioun- e fir lechternach opdeelen. Déi gesamt staatlech Zouwendung be- leeft sech summa sumarum op 9,667 Milliounen fir Ettelbréck an 12,171 Milliounen fir lechternach.

Kolleeginnen a Kolleegen, de Statsrot ass betount kritesch zu dë- sem Text, deen, senger Meinung no, enger gudder Gestiou vun den öffentleche Gelder an enger seriöser Planifikatioun an Ausféie- rung net entsprécht. De Statsrot stellt doriwwer eraus d'Fro, ob d'Regierung en Interventionsrecht an dësem Projet hat, fir hirer Iwwer- waachungs- a Kontrollfunktio- nen zekommen. Déi héich Kierper- schaft gesäit d'Inexistenz vun esou engem Interventionsrecht als in- admissible un, well de Stat domad- der viru vollendet Tatsaache ge- stellt gëtt.

Zum aneren ass de Statsrot der Meinung, dass de Stat och an Zu- kunft Ofstand huele muss vun iwwerambitiösen an ze prestigéise Bauprojeten, déi iwwert déi tech- nesch, finanziell a personell Capa- citéite vun de Gemengen eraus- ginn. Déi kulturell Aktivitéiten, op lokalem a regionalem Plang, si mëttelfristeg a Fro gestallt, wann d'Käschte vun den Infrastrukture selwer, wéi och déi fir de Fonction- nement an d'Gestioun, exponentiell an d'Luucht ginn.

An der Kommissioun krute mer nach weider Präzisierungen, déi net am Gesetzesprojet enthalte sinn. Deemno ass nach festgehal- e, datt de Stat den Undeel vu 50% iwwerhëlt. Eis Statssekretärin an der Kultur, d'Madame Octavie Modert, huet doriwwer eraus präziséiert, dass d'Regierung weiderhi be- strieft ass fir sech u lokalen a regio- nale Kulturinfrastrukturen ze be- deeleegen. Op legislativem Plang wäert sech deemnächst och nach eppes doen. Esou ass e Projet an der Ausaarbechtung, deen e „Ser- vice d'animation culturelle“ an e Fënnfjoresplang iwwer regional Kulturinfrastrukturen virgesäit. Vläch kann eis d'Statssekretärin nach déi eng oder aner Zousazin- formatioun liwweren.

Et ass des Weidere präziséiert ginn, datt de Volume vun 3.000 m³ fir de Centre culturel de Virgaba vum lechternacher Festival ent- sprécht. D'Ausgestaltung vun en- gem Concertssall brauch e Volume vun 10 m³ pro Auditeur; eng Vir- gab, déi den initiale Gesetzestext vun 1997 net mat agerechent hat. Des Weideren hat d'Erhéije vum Plaffong ëm 2 Meter eng Partie technesch wéi och ästhetesch Problemer matsechbruecht, déi ze- summe mat der Sanéierung vun der aler Bausubstanz de Käschte- punkt nach weider an d'Luucht ge- dréckt hunn.

D'Kommissioun huet och eng Par- tie Konklusiounen festgehalen, déi ech lech net virenthale wëll. Esou gëtt beispillsweis proposéiert an Zukunft déi staatlech Zouwendung bei engem Infrastrukturprojet un d'Konditioun ze bannen, datt de Bauhär op lokalem wéi regionalem Niveau assuréiere muss, datt en à même ass fir d'Gestioun an d'Ex- ploitatioun anzestoen.

Déi staatlech Participatioun muss no engem prezisen an aktualiséier- ten Devis définéiert sinn, deen de getätigten Aarbechte vum Projet Rechnung dréit. De Stat muss do- riwwer eraus och iwwert de Fort- gang vun den Aarbechte regel- méisseg informéiert ginn, esou wéi dat vum Statsrot gefuerdert gouf.

Här President, ech hoffen, ech konnt lech genuch iwwert dëse Projet opklären, dee sech net on- bedéngt mat engem kulturpoli- teschen Inhalt befaasst, mä mat engem budgetspolitesche Pro- blem, deen nei, verbessert an transparent Prozedure brauch. Et ass net ausgeschloss, datt d'Kul- turkommissioun an der Zukunft nach weider mat esou Gesetzes- projete befaasst gëtt.

De Bauteminister Claude Wiseler huet schonn an der Budgetskon- trollkommissioun eng Partie Pisten opgezechent, wéi de Stat Dépase- menter bei Bauprojete minimi- séieren oder ganz ënnerbanne kann. Mir wäerten d'Diskussioun an dëser Kommissioun weider sui- véieren. Mä och d'Acteuren op Ge- mengeplang musse besser mam Stat zesummeschaffen a musse bestriift sinn d'Käschten ze maïtri- séieren.

E Kolleeg hei aus der Chamber re- commandéiert jo andeems en op dëse Projet de loi hiweist, wann der an der Gemeng net mat de Suen duerkommt, da gitt bei d'Regie- rung, da frot der lech der nach.

(Hilarité)

M. Jos Scheuer (LSAP).- Däerf ech lech eng Fro stellen? Wat fir eng Schreifweis proposéiert den Här Rapporteur?

M. Fred Sunnen (CSV), rap- porteur.- Wann een lechternach unenee schreift!

(Hilarité)

Am Numm vun der Kulturkommi- sioun géif ech lech bieten dëse Projet ze stëmmen an ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

M. le Président.- Merci, Här Sunnen. Als éischte Riedner ass den Här Marcel Oberweis age- droen. Här Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marcel Oberweis (CSV).- Merci, Här President, fir d'Wuert. Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt awer wëll ech dem Kol- leeg, dem honorable Fred Sunnen, Merci soe fir dee mëndlechen a schrëftleche Rapport.

De Gesetzesprojet, dee mer haut diskutéieren, ass e weidert Element vun kulturelle Liewe vun eiser Ge- sellschaft. Et geet awer hei am Speziellen iwwer Dépassementer vun der staatlecher Participatioun bei deenen zwee regionale Bau- projeten, engersäits d'Museks- schoul an de Centre culturel zu Et- telbréck, dem sou genannte

„Centre des Arts pluriels Ed Jun- cker“, an anerersäits dem regiona- le Centre culturel et touristique vun lechternach.

De Rapporteur war esou fräi an huet schonn e puer interessant Be- merkungen opgezielt, notamment déi Interventiounen am Avis vum Statsrot. Beim éischte Bauprojet, de Bauprojet vun der Museks- schoul an dem Centre culturel zu Ettelbréck, mat 450 Sätzplazen, hu mir et mat engem Dépassement ze dinn vun ëmmerhin 54,7%.

Woren ursprüngelech 6,25 Millioun- en Euro virgesinn, esou goufen duerch dräi supplementar Devisé fir nei Aarbechten duerchgezéien nach zousätzlech 3,47 Milliounen Euro gefrot. Domat beleeft sech de Projet dann elo op 9,667 Milliounen Euro.

Duerch ënner anerem d'Verbesse- rung vun der Bühnentechnik an der Bühnemolerei, duerch d'Mesuré vun der Akustikverbesserung an d'Erhéijung vun dem Baukierper selwer, huet et jo verlaangt, dass d'Inspection des Mines et du Tra- vail öfters intervenéiert huet. Och den Aménagement vum Extérieur ass an d'Diskussioun erageholl ginn, an déi legal Haussen am Bau ewéi Extrafuerderungen an Hono- rairen hunn et mat sech bruecht, dass dës massiv Zousazbelaasch- tung komm ass.

Doriwwer eraus muss ech awer soen, och wann een de regionale Charakter vun dem kulturellen Ugebuet net a Fro stellt, esou muss awer hannerfrot ginn, an dat ass jo ganz speziell am Avis vum Statsrot gesot ginn, wéisou an deem ur- sprüngechen Devis all déi Aar- bechten net konnte virgesi ginn.

Bei deem zweete Bauprojet hu mer et dann ze di mat dem regionale “Centre régional et culturel touris- tique” zu lechternach. Do hu mer et esouguer mat enger Iwwerschrei- dung vun ëmmerhi 87,2% ze dinn. De Projet awer, e wichtege Peiler vun dem traditionellen lechternach- er Festival, huet am Ufank 6,5 Milliounen Euro ausgewisen, ass awer iwwert Zousazaarbechten op elo 12,1 Milliounen Euro geklomme. Och do hu mer gesot kritt, an dat huet d'Madame Statssekretärin och ganz kloer erwähnt, hu mer et mat e puer wichtege Ännerungen ze dinn.

Fir d'alleréischt muss festgestallt ginn, wéi de Bau ugefaange ginn ass, dass déi Bausubstanz relativ brégeg an al war, esou dass vun enger Renovatioun net méi konnt geschwat ginn, sondern enger Nei- konstruktio- n. Et ass och festge- stallt ginn, dass d'„Salle multifon- ctionnelle“ keng gutt Akustik hätt an si huet, no Expertenaussoen, mus- sen erhöicht ginn an domat ass de Volumen op 3.000 m³ eropgaan- gen.

Och d'Dréibühn an eng verbessert Bühnentechnik hu mat sech bruecht, dass d'Käschte gewuess sinn. Speziell ass awer drop op- mierksam gemaach ginn, an dat beweist och schonn de Gedanke vun deene Leit, déi dat ausgeféiert hunn, dass se sech mat der Ener- gieversuergung ausernee gesat hunn an si hunn e speziellen Ener- giemanagementsystem agesat. Wieren all déi Aarbechten awer net duerchgefuert ginn, da wier a Fro gestallt ginn, ob dëse Centre seng lokal, regional an och national Roll hätt kënne spillen. Dëse Bau soll jo och eng wichteg Roll an der Rumm vun den touristeschen Aktivitéiten an dëser flotter Regioun vun eise- m Land spillen.

Grad wéi bei deem anere Projet muss awer hannerfrot ginn, wéisou an deem ursprüngechen Devis eng Rei vun dëse Moossnamen an Detailer net konnte berücksichtegt ginn?

Här President, Dir Dammen an Dir Hären. Misste bei esou wichtege Ännerungen, an de Projeten, déi an der Chamber gestëmmt si ginn a wou dem Stat seng Participatioun gefrot ginn ass, net all déi impli- zéiert Partenaires dach heiansdo

beienee kommen, wann Ännerunge mussen duerchgeféiert ginn, zumools wann déi finanziell Envergure eng grouss finanziell Suite kritt?

Am selwechten Otemzuch wëll ech awer hei ënnersträichen, dass dës zwee Beispiller weisen, dass et net nëmmen de Stat ass, deen Dépassements de crédit bei senge Bauprojete muss agestoen an dofir och kritiséiert gëtt. Erënneren därëf ech kuerz un déi zwee rezent Stroossebauprojeten. Dat war de Réaménagement vun der Autobunn-Tunnelënnerféierung zu Märel. Do hate mer en Dépassement vun 19%, a beim Réaménagement vun der Croix de Gasperich waren et esouguer 44%.

Mir gesinn also, et huet kee Wäert dass een deem anere Schuldzuweisungen zouféiert; hei ass jidderree gefuerdert, d'Gemengen an de Stat. Aus de Beispiller sollte mer léieren, dass an der Zukunft all Bauprojete méi genau ënnert d'Lupp ze huele sinn. Mir sollen eis hannerfroen, ob de Projet d'Strooss hält an et zu kengem Dérapage en cours de route könnst.

Well awer dat kulturellt Liewen an eiser Gesellschaft e grouss Stellenwäert huet an dat am Speziellen och an eise Regionen, solle mir dësem Projet onsen Aval ginn. Ech bréngen heimat dee vun der CSV-Fraktioun eran a soen lech Merci fir d'Opmierksamkeet.

M. le Président. - Merci, Här Oberweis. Déi nächst Riednerin ass d'Madame Colette Flesch. Madame Flesch, Dir hutt d'Wuert.

Mme Colette Flesch (DP). - Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'alleréischt wëll ech de Rapporteur félicitéieren an em Merci soen, dass e sech där schwiereger Saach hei ugeholl huet. Ech ka mer virstellen, dass e léiwer iwwer manner kontestéiert a kontestabel Projeten hei hätt misse Bericht erstatten.

Déi zwee Projete sinn nämlech wierklech e Bewäis oder eng Illustratioun wéi een et net soll maachen. Mir hunn och, mengen ech, rar esou e kriteschen an ech géing esouguer soen dévastateuren Avis gesi wéi deen, deen de Conseil d'État bei dësem Projet de loi ofginn huet.

Déi zwee Projeten, déi 1994 hei an der Chamber votéiert gi waren iwwert d'Participatioun vum Stat an deenen zwee Kulturzentren, ginn einfach, wéi den Här Oberweis et elo nach eng Kéier illustréiert huet, du simple au double, geet esouwuel de Käschtepunkt vum Bau wéi d'Participatioun vum Stat a jidderengem vun deenen zwou Bauten.

De Conseil d'État stellt dann och déi richteg Froen, an e mécht och déi richteg Recommandatiounen, déi iwwregens vun der Kommissioun iwwerholl si ginn. Wann de Stat esou massiv an e Projet eraklëmmst, deen eng Gemeng initiiéiert, da muss déi Participatioun op engem aktualiséierten Devis berouen, op engem präzisen Devis, an de Projet muss selbstverständlech den Aarbechten entsprieche, déi effektiv duerchgeféiert ginn.

Zweetens, d'Gemeng muss en mesure sinn, d'Gestioun an d'Exploitation vun esou engem Projet ze assuréieren, oder ech géing soen, et muss eng rasonnabel Expectative sinn, datt se en mesure ass et ze maachen.

An drëttens, wann Ännerunge kommen, dat kann ee jo ni ausschléissen, da muss awer d'Regierung iwwert déi Ännerungen informéiert ginn. D'Regierung schéngt och déi do Iwwerleeunge gedeelt ze hunn, well wann ech richtig verstanen hunn, huet de Conseil de Gouvernement den 13. Januar 1995 Folgendes festgehalen iwwert de Projet lechternach: «Le Conseil se déclare d'accord avec le projet ré-

aménagé et souligne avec fermeté d'une part que la contribution de l'État aux frais de construction sera de toute façon plafonnée à 260 millions de francs, et d'autre part que l'État ne participe en aucun cas dans les frais de gestion du nouveau centre. Il appartiendra au Ministère de l'Intérieur en collaboration avec l'IGF de veiller à ce que l'administration communale ne préjuge pas de ses propres moyens, et qu'elle ne compromette pas la situation financière future de la ville». D'sukzessiv Regierungen hunn et leider net fäerdeg bruecht, dat duerchzusetzen.

Wat nun lechternach betrëfft, do hunn ech mer d'Méi ginn, e bësse méi gewuer ze ginn, wéi dat wat mir an der Kommissioun gesot kruten, well ech e speziellen Intérêt un lechternach hunn. Ech si Member vum Conseil d'Administration vum Festival; ech wëll dat hei an aller Klorheet soen an dann och en Intérêt deklaréieren.

Wéi ech awer dunnt der Affär e bessen op d'Spur gaange sinn, sinn ech zur Asiicht komm, dass mer an de Formulatiounen, déi een am Rapport erëmfënnt, vläicht e bessen ze schnell virgaange sinn oder d'Saachen op eng ze vill elliptique Aart a Weis ausgedréckt hunn. Esou zum Beispill gëtt am Rapport gesot, «le devis utilisé était la transposition d'un devis plus ancien et qui prévoyait la nouvelle construction d'un centre culturel et non pas la consolidation d'un bâtiment historique». Dat stëmmt nëmmen ongeféier, well de Projet, deen de Gemengerot vun lechternach den 28. Dezember 1994 gestëmmt huet, huet effektiv d'Pateregebai betraff an huet eng Rallonge vergesi vun 80 Milliounen Lëtzeburger Frang deemools, par rapport zum Originalprojet „A Kack“, deen den 21. Juni 1993 gestëmmt gi wor, an de Montant ass du vu 460 op 540 Milliounen erop gaangen. Dee Projet ass also reaménagéiert an ass, dat wëll ech ënnersträichen, an där Form der Regierung ënnerbreet ginn, an d'Regierung huet hiren Aval zu deem Réaménagement ginn, mat där Mise en garde, déi ech virdru virgelies hunn.

Et kënnt een aus dem Rapport och verstoen oder méssverstoen, dass en Deel vun deenen héije Käschten, déi dobäi komm sinn, dem Service des Sites et Monuments kënnt zugesoustert ginn. Ech hunn och do Vérificatiounen gemaach an ech sinn zur Konklusioun komm, dass dat awer net esou ass. De Projet vu '94 ass effektiv dem Service des Sites et Monuments virgeluecht ginn. E wor méi modest, obschonn en, weinégstens dee vum Pateregebai, e Bâtiment historique betraff huet, mä ganz besonnesch wor den Daach vun dem zentralen Deel, also deen Deel, dee verschidde Leit d'Concertshal nennen, an aner Leit de Sall fir d'Balen, net iwwert d'Diecher vun deene Gebaier nienwdrun erausgaangen.

Bei der neier Versioun, déi no 2000 approvëiert ginn ass vun der Gemeng an déi dann net dem Service des Sites et Monuments virgeluecht ginn ass, ass de Plaffong ëm zwee Meter eropgesat ginn, an domadder war den Daach vum Gebai natierlech zwee Meter méi héich wéi all déi Gebaier ronderëm. Dat war natierlech vum ästheteschen an urbanistesche Plang an enger historiescher Stad oder am historieschen Deel vun lechternach net vun de Sites et Monuments ze akzeptéieren, an dann hu misse Kompromësser gemaach ginn, fir dass een op e Resultat komm ass, wat méi oder weiniger d'Silhouette vun der Stad an deem Deel respektéiert huet.

Et bestinn zu där Froestellung ganz prezis Dokumenter am Ministère vun der Kultur, a vläicht wëllt d'Madame Statssekretärin dozou eppes soen, och am Intérêt vum gudden Numm vun hire Servicer.

Alles dat gesot, Här President, schéngt et ons als Fraktioun evi-

dent, dass dat Gebai vun Ettelbréck, de Centre des Arts pluriels an d'Museksschoul, wat scho laang do steet, muss finanzéiert ginn, an dass de Centre culturel zu lechternach muss fäerdeg gestallt ginn an dann och finanzéiert ginn. Dat eenzegt wat mir bedauern zu lechternach, dat ass dass anscheinend dat net soll kënne geschéie bis zum Joer 2007, mat enger Deelouverture am Joer 2006. Mir sinn also e laange Wee zesumme bei deem Projet gaangen, vun 1993, oder loosse mer soen 1994, bis elo 2004.

Mä mir wäerten als Fraktioun den Text hei approvëieren, mat selbstverständlech de Recommandatiounen vum Conseil d'État a vun der Chamberskommissioun.

Här President, fir ofzeschlësse géing ech gären um Exempel vun den Theatre vum der Stad Lëtzebuerg drop hiweisen, inwiefern de Ministère de la Culture zwee Moossen a Gewichter applizéiert, wann et ëm dFinanzparticipatioun vum Stat bei kulturelle Projeten geet, déi regional oder esouguer national Bedeitung hunn. Hei deklaréieren ech och en Intérêt, Här President, ech si Schäfte vun der Stad Lëtzebuerg - et ass evident dass ech do en Intérêt hunn -, esouguer Kulturschaffen.

Sécher participéiert de Stat bei de Produktiounen vun onsen zwee Theateren an der Stad, de Kapuzinertheater an de groussen Theater, an ech soen der Regierung Merci, dass d'Zouwendung, déi mer am Joer 2005 wäerte kréien, 50.000 Euro méi héich läit, wéi dat an der Vergaangenheet de Fall wor. Mir ginn also vun 300.000 op 350.000 Euro. Ech bemierken awer en passant, dass d'Stad Esch, där ech och méi wënschen, deeselwechte Montant kritt vun 300.000 respektiv 350.000 Euro fir een Theater. Bei ons sinn et der zwee. An ech bemierken, dass den Théâtre national fir säin Deel 1.102.500 Euro am Joer 2005 soll kréien. Mä et ass emol net esou vill vun deene Subsidien, wou ech wëll schwätzen, mä vun der Renovatioun vum groussen Theater vun der Stad Lëtzebuerg.

Während bei deenen zwee Projeten, déi mer elo stëmmen, mer gesinn, dass d'staatlech Interventioun du simple au double geet, huet de Kulturministère bis elo iwwerhaupt keng Suite ginn deem Versprechen, wat den deemolege Kulturminister Jacques Santer der Virgängerin vum jëtzege Buergermeeschter vun der Stad Lëtzebuerg ginn huet, dass de Stat géing um Finanzement vun der Renovatioun vum groussen Theater vun der Stad Lëtzebuerg participéieren. Säithier, an dat geet op d'Enn vun den 90er Joren zréck, huet d'Stad Lëtzebuerg verschid-dentlech bei der Regierung intervenéiert, bei Entrevuë mam Stat, duerch Brëif, an dat ass ëmmer erëm gemaach ginn. Op Wonsch vun der viregter Kulturministerin, der Madame Hennicot, hu mer esouguer eng ganz Camionnette vu Plangen, Devisën a Gott weess wat nach als Ennerlagen an de Kulturministère geschéckt.

Madame Minister, wann ech verstinn, dass et net méi méiglech ass eng Interventioun am Budget 2005 virzugesinn, géing ech ower mat Insistance den Här Kulturminister Biltgen an lech, Madame Statssekretärin, froen, Är Positioun do ze revidéiere fir de Budget 2006; mä mam Budget geet et net duer. Dir misst och e Projet de loi preparéieren, deen da géing dësem Haus virgeluecht ginn.

An ech sinn iwwerzeegt, Här President, dass trotz aller Rigueur a Suerg fir Spueren, déi den Här Budgetsrapporteur Mosar un den Dag geluecht huet a sengem Rapport leschten Dënschdeg, hien doudsécher mat menger Proposition d'accord ass.

Ech soen lech Merci.

Plusieurs voix. - Très bien.

M. le Président. - Merci, Madame Flesch. Nächste Riedner ass den Här Scheuer, den Här Jos Scheuer vun lechternach. Här Scheuer, Dir hutt d'Wuert.

M. Jos Scheuer (LSAP). - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech hu virun enger gewëssener Zäit eng Réceptioun zu lechternach gehale viru Leit, déi am kulturelle Liewen zu Lëtzebuerg zoustänneg sinn, net nëmme fir Infrastrukturen, mä awer och fir d'Kulturliwen um Goen ze halen. Ech wollt mech direkt u si adreséieren, un d'Melomanen, an do ass mer een typesche Lapsus freudien ënnerlaf: ech hu mech verschwat a Megalomanen gesot.

(Hilarité)

Dat ass kee Witz, dat war fuerchtbar penibel, mä et léisst sech erklären aus deene Cauchemaren, deenen een ausgesat ass, wann ee probéiert fir d'Gemengefinanze fir déi nächst Joren an d'Rei ze bréngen.

Ech wollt zu deem Projet och fir d'éischt nëmmen e puer Mercié lassginn, awer ech beschäftege mech trotzdem e bësselche mam Fong, net ganz intensiv, mä als een, deen an deem Moment, wou d'Décisioun gefall war, mat dem Stroum geschwomm ass an elo probéiert, de Kapp iwwer Waasser ze halen bei dem Finanzproblem, deen eis iwwerschwemmt.

Fir d'éischt d'Ursaache vun der Verdeierung ganz kuerz zesummegefaasst - an ech sinn iwwerzeegt, dass fir Ettelbréck munches gëllt wat och fir lechternach gëllt. Et gëtt fënnef Haaptursaache fir déi Verdeierung.

Éischtens si bestoend Gebailechkeete rehabilitéiert ginn. An déi bestoend Gebailechkeete sinn an engem ganz, ganz schlechten Zoustand gewiescht. D'Analys vun deene Gebailechkeeten ass relativ spéit gemaach ginn. Doraus huet sech erginn, dass vill, vill méi Geld huet missen investéiert ginn, fir dass déi Mauer, déi solle gehale ginn, och stoe bleiwen.

Dat zweet ass dann, dass vun 1994 bis haut eng remarquabel Hausse vum Bauindex stattfonnt huet; dat dierfte méi wéi 2% pro Joer sinn; och dat ass chiffriert.

Drëttens si Contrainten am Laf vun deene leschten zéng Joer um Niveau vun der Législatioun a Réglementatioun komm, déi d'Sécherheet, d'Hygiène an och de Respekt vun der Émwelt betreffen; och dat konnt 1994-1995 net mat agerechent ginn.

Véiertens waren an deem ursprénglechen Devis d'Alentouren net mat abegraff, or, déi gehéieren awer mat an de Projet.

A fënneftens sinn déi technesch Equipementer de Besoinen an de Funktiounen, déi an deene Gebaier ënner Daach bruecht sinn, ugepasst ginn. Dat si modern Techniken, dat allerbescht wat fir de Moment um Maart ass: Et war e Choix ze treffen: entweder et tabléiert een op manuell Handhabung vun enger Bühn oder vun de Kulissen, oder et setzt een eng performant Technik an. Da brauch een herno net esou vill Leit an deen Zenter ze setzen an en ass méi liicht ze benotze wéi dat soss de Fall wier. Dann ass virun allem un enger gudder Akustik geschafft ginn. Déi Aarbechte waren ursprénglech net mat aberechent. Dëst ass geschitt opgrond och vun deene Wënsch, déi de Festival vun lechternach ugemellt huet - a mat Recht ugemellt huet -, an dës Technik huet eng Envergure an eng Perfektioun kritt, déi et elo erlaben, dass an deem grouss Concertsall net nëmme Concertë stattfannen, mä dass duerch eng variabel Akustik de Sall ka benotzt gi fir Kongresser ofzehalen, well deen Zentrum heescht jo net nëmme Centre cul-

turel, mä en heescht Centre culturel et touristique. Dann ass den Eclairage ugepasst ginn un déi verschidde Besoinen, an och dat war net perfekt geléist gewiescht am urspréngleche Projet.

Dee Kulturzentrum, deen lechternacher souwuel wéi deen Ettelbrécker, huet eng dräifach Mission; dat soll een net vergiessen.

Éischtens geet et ëm lokal Besoinen, déi grouss sinn an esou enger Stiedchen, déi awer och den Zentrum ass vun enger Region an déi och d'Flicht huet, fir der Region eppes - an dësem Fall kulturell Infrastrukturen - zur Verfügung ze stellen. Dozu gehéiert och eng Musekschoul. An déi Musekschoul, déi zu Ettelbréck am Centre culturel ass, kënnt och zu lechternach an de Centre culturel an si huet tëschent 900 an 1.000 Elëven. Da gëllt fir lechternach och de Wonsch, dass de Festival vun lechternach, de Festival vu klasscher Musek en architektoneschen wäertvolle Pendant kritt zu der Abtei, zu der Basilika an zu der Pierre-et-Paul a Form vun engem regelrechte Concertsall.

Dat sinn d'Ursaachen, firwat de Bau sou vill méi deier ginn ass. Mä, ech well e puer Konklusiounen aus deem Dossier zéien, déi sech einfach opdrängen.

Éischt Konklusioun: Projete vun dëser Envergure, déi realiséiert gi mat oder och ouni Engagement vum Stat - mä ech froe mech, wat fir ee Projet ouni Engagement vum Stat nach ofgewéckelt gëtt -, déi musse virun hirer Émsetzung a virum Vote, deen an enger Gemeng geholl gëtt, gepréift ginn.

An zwar éischtens duerch de Ministère de Tutelle, duerch den Innenministère an dësem Fall, dee Ministère, deen och den Aménagement du Territoire als Ressort huet. Et ass och de Ministère de Tutelle, deen d'Flicht huet fir ze soen: Dir gitt op eng Pist, déi Der net bis zu Enn goe kënnt.

Zweetens - do sinn ech formell dran -, sou Projete wéi déi hei zwee, déi musse vun enger onofhängeger Administratioun gekuckt ginn an dat ass an dësem Fall d'Finanzinspektioun, dat ass d'IGF. Si muss kucken, ob dee Projet sech am Kader vun de Gemengefinanzen, am Kader vun den Engagements, déi och de Stat derbäi hält, bewegt. Si muss och kucke wat d'Folgekäschte vum Projet sinn. D'Autonomie communale, op déi mer alleguerten esou vill halen, huet hir Grenzen duerch de Budget vun enger Gemeng a si kritt se do gesat. An anere Wieder, all Concernéiert musse préifen, ob esou e Projet nohalte ass oder ob en net nohalte ass. An dësem Fall kritt dee Begrëff Nohaltegkeet säin eigentleche Sënn eréischt. An ech soen dem Rapporteur och Merci fir den Hiwäis, dass e Suivi muss kommen an deem Sënn, datt Stat a Gemeng sech zesummesetzen, fir déi Projeten da regelméisseg ze kontrolléieren. Mir waarden op deen entsprieche Projet de loi, deen d'Madame Statssekretärin sécher elo virstellt.

Zweet Konklusioun: D'Gemenge brauche Berodung a si brauche Berodung an dësem Fall duerch de Stat. Si kënne sech déi Berodung net an de Privatesektore siche goen. De Ministère de l'Intérieur ass an dësem Fall e Partner an net nëmme Ministère de tutelle. An zwar brauche mer déi Berodung an deem Moment, wou een nodenkt iwwer e Projet - et spillen nämlech ganz oft Velléités politiques, déi e Projet op d'Schinn setzen -, an deen dann nëmme schwéier oder och net ze stoppe respektiv ëmzeänneren ass. Mir brauche Berodung wann nogeduecht gëtt, wa geplangt gëtt, wann décidéiert gëtt, wann exekutéiert gëtt a virun allem awer och wa géréiert gëtt.

Drëttens: Bei all Projet, wou de Stat sech mat dran engagéiert, misst gläichzäitig en Dossier ausgeschafft ginn iwwert d'Gestioun, iw-

wert d'Gérance vun deem Ganzen. Wat sinn d'Folgekäschten, wann een esou e monstergrousse Projet dohinner setzt vun enger Milliard Frangen, vu 25 Milliounen Euro? Wéi eng Répercussiounen huet dat op eng Gemeng kuerzfristeg, mëttelfristeg a laangfristeg, an deem Moment zum Beispill, wa Reparaturen ufalen? Deen Dossier de gérance huet jo och Implikatiounen - an dat ass dat Graavt drun - op den uerdentlechen Haushalt vun enger Gemeng. Et féiert zu enger Belaaschtung fir de Budget ordinaire. A wann dee Budget ordinaire duerch esou ee Projet gesprengt gëtt, da wierkt dat sech aus op d'Liewensqualitéit vun de Leit, da wierkt dat sech aus op déi Aart a Weis wéi eng Gemeng mat den noutwendege Leeschtungen ëmgeet, déi eng Gemeng de Bierger schëlleg ass. Dat heescht, deen Dossier de gestion muss ee scho kënne virum Bau ficeléieren a mat an d'Diskussioun era bréngen.

Véiert Konkusioun: Stat a Gemeenge mussen e Verwaltungsmodell erschafen, fir sou komplex Infrastrukturen ze géréieren; Etablissements publics fir eng Gemeng, dat gëtt et anscheinend net, oder eng Fondation, oder ..., oder ... Also ech wär wierklech gespaant op eng Proposition, wéi eng Gemeng ënner wat fir enger Form esou e Bau géréiere kann a géréiere muss, ouni dass si direkt dozou iwwergeet, fir ze privatiséieren, an ech froe mech, wie wicklech Intérêt drun hätt fir an esou e Projet eran-zeklammern.

An zu deem Verwaltungsmodell gehéiert dann och e Finanzéierungsmodell, wéi ech scho gesot hunn, e Finanzéierungsmodell vun de Frais de fonctionnement, vun de Käschte fir den uerdentlechen Haushalt. Spéider komme jo nach ëmmer Investissementer dobäi, déi iwwert den ausseruerdentlechen Haushalt ofgewéckelt ginn. Wann een do déi Fonctionnementskäsche vum zukünftige Kulturzentrum iwwerdréit op den uerdentlechen Haushalt vun der Stad lechnach, da bleift näischt méi Rescht an deenen nächste Joren, sou wéi et ausgesäit.

Fënneft Proposition dann: De Kulturministère misst onbedéngt als Koordinator vum Lëtzebuenger Kulturliewen an deenen nächste Jore funktionéieren. Kuckt emol wat mer am Laf vun deene leschte puer Jore vun Infrastrukture geschafen hunn. Kuckt emol wat sech am Zentrum ewell schonn ubitt, wéi räich den Zentrum ginn ass u formidable kulturellen Infrastrukturen. Kuckt wat nach aussteet, de Pei Musée, plus de ganzen Aménagement vum Kirchbiere, dat gëtt fir mech eng vun deene schéinste Plazen, déi et an Europa gëtt, dat gëtt déi grouss Attraktioun an do kristalliséiert sech eppes eraus, wat net dierf op d'Käschte vun deenen eenzelne Regiounen goen. Wa mir de Kulturzentrum vun Ettelbréck, vun lechnach an och déi aus dem Süden net „miwwléiert“ kréie mat Manifestatiounen, da risikéiere munch herrlech Gebaier eidel ze stoen. A wa se doudeng sinn, da kaschte se awer Geld, an Dir wäert och kee Privatkapital a kee Privatmann fannen, dee bereet ass doranner als Gérant ze goen. Kuckt emol déi Onmass vu lokalen Initiativen, déi am Laf vun deene leschte Joren dohier entstanen sinn, ob dat de Festival vu Maarnech ass oder deen aus dem Syrdall, et cetera, et cetera, si ginn allegueren opgezielt am Exposé des motifs, wéi mer de Concertsall fir d'Philharmonie gestëmmt hunn.

Dës Koordinatioun vum kulturelle Liewen zu Lëtzebuerg muss gemaach gi vun engem Ministère, deen iwwert deem Ganze steet, an dat kann nëmme den Ministère de la Culture sinn, soss ka keen et maachen. An ech wär frou, wa sech dorausser géif eng Cellule erginn, iergend e Gremium, dee géif koordinéieren a Propositionen maachen.

Dann trotzdem eppes zu lechnach, wat mer wichteg schéngt. Deen Zenter heescht jo Centre culturel et touristique, a wann een Tourismus seet, da seet een Ekonomie, da seet ee Wirtschaft an da seet een och nationalen Impact, deen awer null Implikatiounen oder bal keng Implikatiounen op d'Finanze vun enger Uertschaft huet. Eng Uertschaft, de Receveur vun enger Gemeng, dee leeft net vun de Revenuen, déi iwwert den Tourismus erakommen. Déi kommen duerchweegs dem Stat zegutt a se ginn dann nees ëmverdeelt.

De wirtschaftlechen Impact vun deem Kulturzentrum oder deem Tourismuszentrum, deen huet Répercussiounen op d'Uertschaft, op den Aarbechtsmaart zum Beispill, en huet Répercussiounen op d'Regioun an en huet Répercussiounen op d'Ekonomie. Dat heescht, dass zousätzlech Investissementer muse gemaach ginn, fir zum Beispill Kongresser do ze organiséieren. Ween awer weess, wéi Kongresser zu Lëtzebuerg organiséiert ginn a wéi komplex dat ofleefft a wéi schwéier et ass fir vu baussen an dëse Créneau eranzekommen, dee ka sech schonn ausmolen, dass dee Kongresstourismus zu lechnach nach eréischt organiséiert muss ginn an et kann een nëmme alle Leit, déi et maache wëllen, vill Chance a Courage dobäi wënschen.

Dat Ganzt soll also Ënnerstëtzung bréngen fir e Secteur, de Secteur vun de Classes moyennes, de Secteur vun de PMEen. Zu lechnach ginn et ronn 150 Betriber, déi een als PMEen an esou enger Stiedche vu 5.000 Leit ermëfent, an dee Secteur soll gestärkt ginn duerch dësen Investissement. D'Verwaltung vun dësem Zentrum huet also eng wirtschaftlech Missioun an déi kann net nëmme geschéien, andeem een e Kulturdezernent drasetzt. Hei gehéiert e Manager dran, deen niewent där kultureller Missioun och nach eng aner eminent wichteg Missioun huet, well soss brécht dat Ganzt zesummen. Et geet drëm fir een ze fannen, deen en Equilibre hierstellt am hausinterne Budget an deen dofir suert, dass den Apport vun där Institution fir d'Stad a fir d'Regioun e groussen ass. An zu deem positiven Apport gehéiert ouni Zweifel de Museksfestival an d'Gestioun vum Museksfestival, vun deem d'Madame Flesch geschwat huet.

Dat waren e puer Konkusiounen zu engem Dossier, dee seng Geheimnisser huet an dee seng Geheimnisser och behält; méi wéi d'Madame Flesch der détectéiert huet. Geheimnisser, déi an den Ambitiounen vu verschiddene Leit leien, Geheimnisser, déi an de mënschlechen a politeschen Ambitiounen vu Leit a vu Parteie leien.

Elo gëtt e gebaut, 2007 misst e ganz fäerdeg sinn, 2006 deelweis. Ettelbréck an lechnach hunn ouni Zweifel Modellcharakter an et muss ee se och esou betruachten an et muss een déi richteg Konkusiounen doraus zéien, net nëmme am Intérêt vun de Gemengen, mä am Intérêt vun enger nohalteger Entwécklung an der Kultur.

Ech wollt zum Schluss nach e puer Mercië lassginn. Mäin éischte Merci geet un de Rapporteur, deen et fäerdeg bruecht huet fir et op den Ordre du jour ze kréien an deen terribel séier geschafft huet. Ech verséieren him, dass e scho bei där nächster Sprangpréssessioun eng Éiereplaz huet an der éischter Rei...

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. Jos Scheuer (LSAP).** - ...tëschent dem Minister Boden a mir. Hie muss just e wäisst Nuechnappech matbréngen, deen duerf e matsprangen.

(Interruption)

Ech soen deene Leit an der Kommissioun Merci, déi de Rapport gestëmmt hunn, an ech soen all deene Merci, déi enger laanger Fi-

nanzéierungsgeschicht haut en Enn setzen. Dee Projet ass elo um gudden Wee a mir wäerten dann am Joer 2007 dee Projet aweien. Ech wënschen him eng gutt Zukunft. Ech soen lech Merci fir d'No-lauschteren.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Scheuer. Den nächste Riedner ass den Här Adam. Dir hutt d'Wuert, Här Adam.

■ **M. Claude Adam (DÉ GRÉNG).** - Merci, Här President. Madame Statssekretärin, léif Kolleegen a Kolleeginnen, de Projet de loi 5373, iwwert dee mer haut diskutéieren an iwwert dee scho vill gesot ginn ass, kann een och ganz kontrovers kucken. Mir deelen och déi Konkusiounen an déi lwwerleeungen, déi den Här Scheuer hei mat Häerz a mat Séil virgedroen huet. Ech wëll net alles widderhuele wat schonn hei gesot ginn ass, ech wëll just an dräi Punkten dëse Projet aus eiser Siicht kommentéieren.

1. Et sinn zwee Projeten, déi fir eng regional Kulturpolitik sinn. Déi Gréng si frou, dass et de Centre des Arts pluriels Ed Junker zu Ettelbréck gëtt. Zënter dem Hierscht 2000 gëtt et zu Ettelbréck en Haus, wou an engem flotte Kader all Joers eng 60 bis 80 Manifestatiounen ugebuede ginn, déi vun engem héije kënstlereschen Niveau sinn an och op eng gutt Resonanz bei engem ganz gemëschte Publikum stoussen.

Mir sinn der Meinung, dass et richteg ass an dass et gutt ass, dezentral gutt équipéiert Kulturhaiser anzerichten. Et muss och méiglech sinn hei zu Lëtzebuerg qualitativ anspruchsvoll Concerten an Ausstellungen ausserhalb vun der Stad Lëtzebuerg ze organiséieren.

De CAPE zu Ettelbréck huet sech no kuerzer Zäit, et ass ëmmerhin eréischt seng 5. Saison, als wichteg kulturell Institution fir den Nord vum eise Land a wäit doriwwer eraus etabléiert. Dat ass gutt esou. Datt am CAPE och de Conservatoire de Musique du Nord ënnerbruecht ginn ass, wou 75 Enseignanten eng 1.600 Schüler ënnerrichten, och dat fanne mir gutt. Besonnesch wichteg ass et, dass do déi zwou Stied Ettelbréck an Dikrech sech zesumme fonnt hunn, fir hir Museksschoul iwwer en interkommunale Syndicat ze organiséieren an ze géréieren. A wa mir wëssen, dass d'Gemenge Baastenduerf a Furen iwwert de Wee vun engem Schoulsyndicat zu enger Gemeng Tandel sech zesumme fonnt hunn, da léisst déi interkommunal Museksschoul hoffen. - Ass hei e weidere Schrëtt a Richtung Nordstad gemaach ginn?

2. Et sinn zwee Projeten, déi wäit iwwert den urspréngleche Käschtepunkt eraus ginn; Ettelbréck ëm 50%, lechnach ëm 90%. Dobäi wësse mir jo och nach net, ob zu lechnach dat da lo dobäi bleift. De Statsrot seet zu Recht, dass et hei Anomalien an Oubli ginn ass, déi eigentlech net ze veräntwerte sinn. Mir ginn hei an der Chamber viru Fait-accompli gesat, déi näischt méi mat enger transparenter Planung a Finanzpolitik ze dinn hunn.

Mir ginn awer net onbedéngt mam Statsrot mat op de Wee fir ze soen, dass mir et hei mat iwwerdrifwe groussen a gënéise Projeten ze dinn hätten an dass an de Regiounen nëmme misste kleng Bréidercher gebak ginn. Datt mir frou si fir de CAPE ze hunn, dass hunn ech jo schonn a mengem éischte Punkt gesot. Well mir dës gewalteg Ënnerscheeder am Präis en cours de route vum Bau kréien, kann dat da jo nëmme d'Resultat vun enger schlechter Berodung an der Pla-

nungsphas sinn. Wann d'Gemenge da bis virun der Décisioun sinn, e Meter méi héich ze bauen oder op eng gutt Akustik müssen ze verzichten, eng professionell Bühn ze installéieren fir flexibel ze sinn an der Organisation vu Spektakelen, wann op eemol vun techneschen Installatiounen geschwat gëtt, déi immens deier ginn an op déi een awer besser net verzichte soll, da muss d'Entscheidung geholl ginn entweder ee schlechte Bau ze realiséieren, fir am Kader vum Devis ze bleiwen, oder awer wäit iwwert den Devis erauszugeen.

Datt net nëmme mir an der Chamber mat deene Käschenexplosiounen schlecht dru sinn, mä och déi Gemengeverantwortlech an hire Gemengen, schéngt mir evident. lwwerhaupt ass d'Planung vun engem Kulturhaus awer och vun anere grouse Projete fir eng Gemeng ëmmer eng riskant Entreprise.

(M. Jos Scheuer prend la Présidence)

Et ass am Moment nach meeschens net méiglech eng verbindlech Zouso ze kréien, wéi héich déi staatlech Subventioun bei engem Projet ausfällt, an nach manner wéini dass ee mat där staatlecher Hëllef rechnen kann, wéini dass déi Hëllef kënnt.

3. Ech wëll a mengem drëtten a leschte Punkt kuerz drop agoen, wéi mir eis virstellen, esou Mësstänn an Zukunft ze verhënnern. Ech wollt och dann op dëser Plaz un déi zwou Motiounen vum ADR vum Abrëll 2000 erënnern, déi hei an der Chamber unanime ugehall gi sinn. Do gëtt d'Regierung ënner anem opgeuerdert fir kloer Richtlinnen opstellen, wéini eng Gemeng oder e Gemengesyndikat ee Subside kritt. Mir begreifen och de Wëlle vun der Regierung fir en Inventar vun alle kulturellen Infrastrukture wëllen ze maachen an ee Plan quinquennal fir déi kulturell Infrastrukturen opstellen - ähnlech wéi et zum Beispill bei der Planung vun de Sportsinfrastrukture scho besteet. Mir weisen drop hin, dass et och ganz wichteg ass, d'Folgekäschte vun de Kulturhaiser vu virera mat ze plangen.

An deem Sënn wëll ech dann och hei eng Motioun déposéieren, wou mir d'Regierung invitéieren, de System vun de staatleche Subside fir d'Gemenge méi transparent ze maachen, andeem d'Regele fir esou Subsidien an engem Dokument publik gemaach ginn, dass de Subsidësystem méi transparent a gerecht gemaach gëtt, doduerch dass e Plan sectoriel «centres culturels» opgestallt gëtt, an ee Fong geschaaft gëtt fir dëse Plang ze realiséieren, dass méiglechst schnell eng Struktur geschaaft gëtt, déi d'Gemenge beim Planen, Bauen a Beliewe vun esou Infrastrukture beroden.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- *considérant que les autorités communales ne seront pas à même d'assurer seules les frais de construction, de gestion, de fonctionnement et l'exploitation des centres culturels au niveau local et régional;*

- *considérant que les autorités communales doivent disposer d'informations précises concernant la participation financière de l'État avant de se lancer dans la réalisation de leurs projets;*

- *considérant qu'actuellement l'application égalitaire des critères de subventionnement étatiques fait toujours défaut;*

- *considérant l'adoption des motions 1 et 2 lors des interpellations du 5 avril 2000 au sujet des finances communales;*

- *considérant que l'intervention financière de l'État pour la construction d'un centre culturel ne doit pas hypothéquer la réalisation d'autres infrastructures culturelles;*

- *considérant que le Gouvernement a déclaré son intention de faire l'inventaire de toutes les infrastructures culturelles, locales et régionales actuellement en place ou en planification pour garantir une utilisation optimale des ressources et un financement adéquat;*

invite le Gouvernement

- *à rendre le système de subventionnement étatique plus transparent en publiant les règles de subventionnement dans un document unique et accessible pour les communes;*

- *à rendre le système de subventionnement étatique plus égalitaire en élaborant un plan sectoriel «centres culturels» pouvant garantir une répartition équitable de centres culturels sur le territoire luxembourgeois et à introduire un fonds régional permettant la réalisation de ce plan sectoriel;*

- *à mettre en place dans les meilleurs délais une structure pouvant accompagner les administrations communales dans la planification, la construction et l'exploitation d'infrastructures culturelles régionales et/ou locales.*

(s.) Claude Adam, François Bausch, Felix Braz, Jean Huss, Viviane Loschetter.

Déi gréng Fraktioun wäert dëse Projet de loi awer trotz aller Kritik mat stëmmen.

Ech soen lech Merci.

■ **M. le Président.** - D'Wuert huet den Här Mehlen.

■ **M. Robert Mehlen (ADR).** - Merci, Här President. Mir sinn haut eng Kéier méi befaasst Kreditter nozestëmme fir Projeten, déi amgaange sinn. Ech wollt, well et schonn derwäert ass, déi Chifferen nach eng Kéier rappeléieren. De Projet zu Ettelbréck war geplangt a Frangen, déi Zäit nach - dofir wäert ech och wéint der Vergleichbarkeet bei de Frange bleiwen -, mat 565 Milliounen, e soll der elo 850 kaschten, dass heescht 285 Milliounen méi oder ronn 50% lwwerschreidung. lechnach sollt 540 Milliounen kaschten, et gëtt elo mat ronn enger Milliard gerechent, dass si 460 Milliounen méi oder ronn 85% lwwerschreidung.

Ongeféier amselwechte Mooss - eppes méi - geet d'Participatioun vum Stat erop. Dat waren zu Ettelbréck 250 Milliounen, et geet elo erop op 390 Milliounen, dass sinn 140 Milliounen méi oder e Plus vu 56%; zu lechnach geet d'Participatioun erop vun 260 Milliounen op 490 Milliounen, et si ronn 230 Milliounen méi oder 88%. Mir stëmmen haut e Projet, deen de Statsbudget mat ronn 370 Milliounen ale Lëtzebuenger Frang wäert belaaschten.

D'Ursaache vun deene Präissteigerungen kann ee regroupéieren, se si jo och opgezielt - net all, mä Virriedner huet vu Geheimnisser geschwat, déi vläicht ni esou un d'Oberfläch kéimen. Et sinn déi normal Präissteigerungen, mat deene mir alleguer liewen, wou jo och virgesinn ass an de Statsprojeten, dass déi automatesch adaptéiert ginn. Dat mengen ech ass näischt Aussergewöhnlech. Da gëtt gesot d'Sécherheetsnorme wäeren évoluéiert, déi wäere méi streng ginn. An deem Mooss wéi dat sech net évitéiere léisst a wéi dat sennvoll ass, mengen ech, kann och do keen eppes dergéint hunn. Mä da komme mir an dee Beräich, wou et zu Contestatiounen awer ka kommen. Dat sinn déi baulech an technesch Ännerungen, wou de Statsrot zu Recht fret, wéiwäit de Stat, dee jo do mat finanzéiert, dann och ëm säin Accord gefrot gi wär.

Mir komme bei d'Oubliën, eppes wat eigentlech net ze verzeien ass, wat mir och an de staatleche Projete regelméisseg ermëfannen, a wou de Statsrot, wéi Dir alleguer wësst, ganz haart Wieder gebraucht - ech zitéiere just ee Saz: «Il estime que de telles anomalies

ou oubliés sont inacceptables et surtout contraires à une gestion responsable des deniers publics. » An e seet op enger anerer Plaz: «Une telle situation est inadmissible pour le Conseil d'État dans la mesure où elle aboutit à des faits accomplis entraînant une majoration automatique de l'aide financière de l'État.»

(M. Niki Bettendorf reprend la Présidence)

An - last but not least - d'Honorairen an d'Frais-d'études, déi meeschtens an deem Mooss mat klammen, wéi och den Investissement an d'Luucht geet: Dat ass e Problem, dee mir och beim Stat bei enger ganzer Partie staatlecher Baute begéinen. Ech hat et scho bei engem anere Projet hei gesot, et gëtt wierklech Zäit datt mir ufänken eis do aner Regeln ze ginn, déi net och bei den Architekten iergendwéi de Reflex ausléisen, fir alt mol ze kucken, de Projet vläicht awer e bësselchen an d'Luucht goen ze loossen.

Ech wëll zu deem Ganzen e puer Remarquë maachen. Déi éischt bezitt sech haaptsächlech op lechternach an déi Diskussioun - ech mengen, et huet scho gëschet oder virgëschet een et hei ugesprach gehat - iwwert déi al Maueren. Mir wëssen, et geet zum Beispill ëm de Prëntz-Rischarde hei niewendrun. Ech war selwer zwee-, dräimol dohinner kucke gaangen, wéi mir amgaange waren do ze bauen.

Mir waren eis am Büro eigentlech eens, datt et e Seege war, wann eng Kéier e gudde Moien de ganze Buttek géif am Koup leien, well effektiv plazeweis, wéi et fäerdeg war, wann een d'Verstärkung vum Bëton iwwerall gesinn huet vun deenen ale Maueren tëschent de Fënsteren a sou weider, da konnt ee feststellen, dass praktesch näischt méi gestanen huet.

Näischt dogéint datt een déi eng oder déi aner Bausubstanz, déi et wierklech wäert ass erhalen ze ginn, erhält. Awer wann et wéi an deem Fall hei zu minimum 50% Verdeierung féiert, an een herno vun där aler Substanz souwisou praktesch näischt méi gesäit, da muss ee sech awer seriö Froe stellen. Ech mengen, et kann een iwwer alles diskutéieren, mä wann een an enger Zäit ass, wou et awer wierklech drëm geet fir Prioritéiten ze setzen, fir Akzenter ze setzen a fir sou verantwortungsvoll mat de Steiersuen ëmzegoe wéi et nëmme méiglech ass, da muss een och esou Saache kënne a Fro stellen.

Souwäit zum Prëntz-Rischarde. Ech ka mir virstellen - ech kennen den lechternacher Projet net sou am Detail, mä a ville Fäll gëtt et méi bëlleg, an da kann een et jo awer herno, wat den Aspect extérieur ubelaangt, esou maachen, datt et esou ausgesäit wéi et a fréieren Zäiten ausgesinn huet. Wann ech nach eng Kéier därer op d'Gebai niewendrun zréckkommen: Dat gesäit jo och elo net méi esou aus wéi et effektiv virun 200 oder 300 Joer do stoung. Dat ass ee Punkt.

Dat zweet ass, datt mir an Zäiten, wou d'Lëtzebuurger Land vill Geld hat, op ville Plazen, de Stat esou gutt wéi d'Gemengen, Kulturpaläst, wann ech mech esou därer ausdrécken, Concertshalen, Kulturgebaier opgeriicht hunn an nach amgaange sinn opzeriichten, datt ee sech wierklech d'Fro muss stellen, an et si vill Leit dobaussen, déi sech d'Fro stellen, ob mer dann net awer ferme iwwerdrifwen hunn, an iwwerdreien, well een och muss fäerten, datt eng Partie vun deene Gebaier, éischters herno zueneen a Konkurrenz stinn, datt d'Auslaaschtung bei wäitem net déi ass, déi et misst sinn, fir datt een et ka rentabel bedreien.

Dat ass vläicht ze erklären aus enger Zäit eraus wou mer jorelaang Plus-valuen haten a jidderee gemengt huet, datt géing sech ni änneren, mä et huet ee wierklech d'Gefill, datt, och wat d'Gréisst, d'Envergure vun deene Gebaier,

vun deenen Ëmännerungen a vun deenen neie Gebaier ubelaangt, einfach ze grouss gesi ginn ass, fir dat wat eist Land duerstellt.

E weidere Punkt ass, datt mer d'Tendenz hu vill ze deier ze baue fir dat wat eigentlech den Objet ass, datt mer ze vill Wäert op e gewëssene Luxus leeën, deen een ënner Ëmstänn awer hätt kënne vermeiden, an trotzdem datt Resultat hätt kënne erreeche wat ugepeilt ass.

Véierte Punkt ass dee vun der Planung, an ech mengen do ass all Mënsch mat mer d'accord, et ass jo eng vun de Konklusiounen aus all deene Projeten, déi mer déi lescht Zäit haten, datt mer méi Wäert an Zukunft müssen drop leeën, datt anstänneg geplangt gëtt.

An, Här President, ech hu mer erlaabt e Wuert mat deem zoustännegen Architekt ze schwätzen, deen der jo eng ganz Rëtsch heibanne kennen, an ech mengen ech trieden him och net ze no, wann ech dat erëm ginn, an dat erkläert munches, datt deemools gesot ginn ass, esou, elo muss et geschwënn hei lassgoen, ganz séier plangen, datt mer kënne ufänken, datt de Projet ka gestëmmt ginn, datt d'Participatioun vum Stat an esou weider, datt et den Hommes de l'art awer vun Ufank u kloer war, datt déi Enveloppe financière fir dat wat geplangt war net géif duergoen. An do ass ganz kloer d'Irresponsabilitéit vun deene Leit am Spill, déi dat esou an d'Wee geleet hunn, wohlwissend datt et net géif duergoen an datt mir an déi Situatioun géinge kommen, an där mer haut sinn. Vlächet net an där Grëssenuerdnung, wéi et elo ass, mä awer vun Ufank u wëssend datt et esou war, mä wéi et dann heiansdo ass, Drock gemaach, et muss virgoen, mir müssen ukommen an da kucke mer wéi et hannen ausgeet, an da si mir als Deputéierten ëmmer erëm an där Situatioun, datt mer soen: Jo wat solle mer da maachen? Mir müssen et stëmmen, fir datt et fäerdeg gemaach gëtt.

E weidere Punkt sinn d'Folgekäschten. Ech hat dat scho kuerz ugeschnidden. Et gëtt wierklech Zäit, datt näischt méi esou ugefaange gëtt, ouni datt d'Folgekäschte seriö berechent sinn. Ech mengen, Dir sidd all mat mer d'accord, datt mer Villes an d'Wee geleet hunn, wat de Moment nach net leeft, wat awer an deenen nächste Jore fuerchtbar deier wäert ginn, wat esouwuel verschidde Gemengebudgete wéi och de Statsbudget enorm belaaichte wäert. De Statsrot huet jo och ganz kloer an daitlech dorop higewisen.

Här President, ech wollt zum Schloss vu menger Interventioun mäi Bedauern driwwer ausdrécken, datt mer erëm eng Kéier musse Kreditter nostëmmen. Dat hei si keng staatlech Projeten, dat hei ass fir eng Participatioun vum Stat u Projekte vu Gemengen. Ech wollt awer an deem Zesummenhank mäin Onmutt driwwer ausdrécken, a bal müin Onverständnis, fir dat wat sech regelméisseg hei widderhëlt, a wou mer och an nächster Zäit méi wéi eng Kéier nach wäerten hei stoen a musse Kreditter nostëmmen.

D'Coque, de Centre sportif et culturel, do uewen, ass mat 32% iwwerschrott ginn, deelweis einfach well Saachen ewech gelooss gi waren oder well grouss technesch Ännerunge gemaach si ginn.

Beim Pei Musée hu mer eng Dokumentatioun virgeluecht kritt, aus där ervirgeet, datt mer méi oder wéiniger elo an deem neie Kader géinge bleiwen, nodeem datt jo awer schonn eng stramm Rallonge gestëmmt ginn ass. D'Experten an där Matière soe mer, datt e wéinestens 50-100% iwwert den initialen, den éischte Projet géing erausschëssen.

Bei der Philharmonie si mer de Moment - dat sinn d'Chiffere vum Stat - bei 36% Iwwerschreidung.

Et gëtt elo scho gesot, datt d'Cité judiciaire 22% méi deier géif gi wéi geplangt.

(Interruption)

Dat huet mat der Kultur näischt ze dinn, mä et si Projeten, déi alleguer de Statsbudget belaauchten.

D'Saarstrooss huet eis 20% méi kascht, d'Nordstrooss gëtt elo scho previsionell 50% méi deier, an dee berühmten CITA, fir dee kee Mënsch gefrot gi war, ass elo scho bei 300%.

Ech wëll nëmme soen, esou kann een à la longue kee Stat féieren a keng responsabel Finanzplanung maachen. Et gëtt héich Zäit, datt aner Säiten opgezu ginn. D'Politiker hunn d'Tendenz fir gare grouss a schéin ze bauen. Dat ass jo och alles schéin a gutt, esou laang wéi d'Finanzen do sinn. Mir sollen awer net aus den Ae verléieren, datt et net eis Gelder sinn, mä datt et d'Gelder vum Steierzueler sinn, an eis, a mir si jo och an der Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire amgaange mam Minister vun den öffentleche Bauten an deem Fall ze diskutéieren, datt mer eis wierklech aner Regele ginn, fir datt esou Dérapagen, déi kee Privatmann sech normalerweis kënnt leeschten, an Zukunft net méi virkommen.

Här President, mir ginn eise Jo zu deemem Projet, dat awer mat schwéierem Härzen, well et soll kee falscht Signal no bausse sinn, datt ëmmer an ëmmer erëm datselwecht soll kënne virkommen. Et wär vlächet net schlecht gewiescht, wa mer hei eng Motioun oder eng Résolutioun gestëmmt hätten, wou mer eis selwer esouguer opgefuerdert hätten nei Regeln anzeféieren, wou mer wierklech mat alle Mëttele verhënneren, datt dat do an deem Mooss weider geet, wéi ech dat elo grad opgezielt hunn.

Ech soen lech Merci.

M. le Président. - Merci, Här Mehlen. Elo huet d'Regierung d'Wuert. Madame Statssekretärin, wann ech gelift.

Ier d'Madame Statssekretärin hei ënnen ass, wollt ech nach en Opruff u d'Kolleege maachen. Déi, déi aus- an aginn, si gebieden d'Dier zouzemaachen, well d'Madame Statssekretärin huet et selwer missen e puermol maachen. Ech mengen, jidderee soll kënne d'Dier och zoumaachen, wann en erausgeet.

Madame Statssekretärin.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Merci, Här President, datt Dir esou léif u mech denkt, net datt ech nach fortgeblose ginn dohannen.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn hei amgaangen iwwer e Gesetzesprojet ze diskutéieren, dee mer viru kuerzem déposiert hunn, wou de Stat eng Subventioun ausbezelt un d'Gemengen, fir de Bau vu kulturellen an deelweis touristesche Gemenge-Centres culturels. De Stat gëtt also hei eng Subventioun bäi fir Projeten, déi vu Gemenge geplangt sinn a vu Gemengen initiiert sinn an déi och ënner Gemengeverantwortung gebaut gi sinn. Mir ginn do nëmme eng Subventioun, wat ganz am Respekt vun der Autonomie communale ass.

Elo sinn déi hei zwee Projeten - Etelbréck an lechternach - virun e puer Joer schonn eng Kéier an der Chamber gewiescht, a si sinn deemools gestëmmt gi fir e gewëssene Betrag, an tatsächlech ass dee Betrag iwwerschrott ginn, deelweis zimlech wäit iwwerschrott ginn. Mir hunn awer gemengt a fonnt an der Regierung, datt mir déi zwou Gemengen an deem Fall net sollen

am Ree stoe loossen, mä hinnen nach eng zousätzlech Tranche noschëssen. Et hätt ee selbstverständlech kënne iwwerleeën, wéi och bei anere Saachen, ob ee géif e Plaffong asetzen, an dee Plaffong strikt respektéieren an net iwwerschreide loossen. Trotzdem hu mer fonnt, datt éischters déi zwee Centres culturels eng regional Vocation hunn an datt mer do fir an enger Optik vu kultureller Dezentralisatioun, wou mer Infrastrukturen net nëmme an oder ronderëm dem Zentrum vum Land oder an der Hauptstadt solle setzen, mä zweetens och doriwwer eraus an déi eenzel Regiounen eppes erlaben hinzebauen, wou kulturell Aktivitéite kënne stattfannen; an dowéinst war d'Regierung der Meinung, datt mer hei sollten nach eng zweet Tranche noschëssen, a mer wollten nach eng zweete Kéier an d'Chamber kommen, fir hiren Accord dozou ze kréien.

Vocation régionale: Se war ganz wichteg an deem Kontext a wéi gesot, d'Dezentralisatioun louch eis um Härz an dat wollt mer dann dee Moment och hei nach eng Kéier berücksichtigen, fir eppes mat bäizeginn, obschonn et Projekte sinn, déi ganz ënnert der Gemengeverantwortlechkeet gemaach gi sinn. Mir kënne do derzou soen, obschonn et héich Betrag sinn, déi hei nach ees derbäikommen, dass mer och, wat den lechternacher Projet ubelaangt, nach eng Kéier 20% vun enger Tranche kënne iwwert de FEDER bäikréien, déi dann deenen lechternacher selwer zegutt kënnt.

(Interruption)

Jo, an dat kënnt nach dobäi.

M. Jos Scheuer (LSAP). - Et muss ee jo awer och soen, dass de Stat sech jo och säin Deel vun där FEDERs-Tranche hëlt.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Jo, dee kritt dat, an do kënnt nach en Deel an d'Statsdéppen zréck.

M. Jos Scheuer (LSAP). - Se ass net integral fir d'Gemeng.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Jo, dat hunn ech jo gesot. Mä se kënnt lech awer zegutt.

M. Jos Scheuer (LSAP). - ...an et ass och ëmmer esou gewiescht.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Dat ass jo och normal, dat ass jo an engem Kontext gewiescht, wou dat jo och gepasst huet an de Kritären eran; d'Halschent ass fir d'Gemengepartizipatioun, d'Halschent fir dem Stat seng.

M. Jos Scheuer (LSAP). - De Stat profitiert jo och vun Europa.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Fir awer an der Zukunft e bëssen aneschtters vlächet virgoen ze kënne, wat esou Projeten ubelaangt a virun allem wat esou Planungen ubelaangt, zwou Bemierkungen.

Éischters, sou wéi elo an och an Zukunft wëllt de Stat weiderhin de Gemenge Sue bäileeën, wa si infrastrukturell Planunge maachen um lokale respektiv - nach besser - um regionalen Niveau.

Zweetens awer, fir do e bëssen ze kucken, éischters wat mer hunn an zweetens wou mer higin, hu mer virgesi fir an nächster Zäit eng Programmation auszeschaffen iwwert déi regional an déi dezentraliséiert kulturell Animation. An zwar wäerte mer do vum Kulturministère aus en Inventaire opstellen, fir ze

kucke wat mer hu vu Strukturen, wou mer dru sinn, wat an deene Strukturen leeft, wéi se bedéngt ginn an da wäerte mer elo relativ geschwënn e Questionnaire erausschëcken un d'Gemengen, wou mir se froen, fir eis matzedeelen, wéi si selwer déi Saachen opgedeelt hunn a wat vu Méiglechkeeten an hiren Haiser besteet fir Aktivitéiten ze maachen. No deem Questionnaire an no deem Inventaire, wa mer dann d'Iwwersiicht hunn dovunner wat do ass, da wäerte mer e Projet de loi iwwert d'Animation culturelle régionale erabrénge, wou mer och souwéi sou wëlles hunn, d'Procédure d'éligibilité ze iwwerkucken an eventuell datt Ganzt an enger plurianueller Planung opzesstellen, fir et dee Moment aneschtters hinze kréien, wéi mer dat bis elo de Moment an der Planung, e bësse méi vu Joer zu Joer, maachen.

Dat heescht éischters, dass mir am Fong geholl - wann ech dat därer soen - déi Motioun, déi mer elo virdru kritt haten an déi den Här Adam eraginn huet, eigentlech souwéi sou iwwert dee Projet de loi do regele wäerten. Wat Dir gefrot hutt, fir dorënner kënne dran ze maachen, hu mir wëlles an deem Projet de loi ze maachen an do ginn och dann nach eng Kéier, wéi gesot, d'Kritäre gekuckt, sou dass ech denken, dass dat, wat Dir eis do frot, souwéi sou dat ass wat mir brénge a sech dann an deem Kontext do géif dran erafannen, sou dass an deem Sënn net nach eng Kéier eng zousätzlech Prozedur muss gemaach ginn, fir eventuell do d'Saachen opzedroen; et deet mer Leed, ech hat geduecht ech hätt se an der Hand an ech hu se awer scheinbar elo hei net dobäi. Dach, hei ass se.

M. le Président. - Madame Minister, hei ass se.

Mme Octavie Modert, Secrétaire d'État à la Culture, à l'Enseignement supérieur et à la Recherche. - Merci, ech hat se awer hei.

An dann, wat d'Strukture fir déi Administrations communales ze begleeten ubelaangt, an der Planifikatioun, an dem Bauen an der Exploitatioun vun Infrastructures culturelles régionales, do muss ee sech iwwerleeën a wéi engem Kontext een dat mécht - a wéi engem groussen -, an do muss ee sech och iwwerleeën a wéi engem grouss Mooss dat eventuell an eng kommunal Autonomie erageet oder eben net. Sou dass ech mengen, dass déi Saachen, wou Dir hei proposéiert, richtig sinn an deem Sënn, a souwéi sou kënne mer dat analyséiere wa mer de Projet de loi hunn, an an deem Sënn hu mer souwéi sou wëlles eppes virzeschloen.

Ech wëll just nach e puer Saache soen. Wou ech da vun de Gemengeverantwortlechen hei gutt héieren hunn, wéi eng Wënsch un d'Regierung erugedroe gi sinn, just zwou ganz kuerz Bemierkungen, ouni hei wëllen op alles anzegoen a souwéi sou ouni wëllen iergendeng Polemik ze maachen: nämlech datt mer héieren hunn, wa mer soen, dass mer all d'Projeten ënnerstëtzen, dat selbstverständlech och fir déi aus der Hauptstadt gëllt, déi tatsächlech bei hirem Theater näischt bis elo bäikritt haten a mer och gesot hunn - dat hat ech der Madame Flesch viru kuerzer Zäit gesot -, fir 2005 kënne mer do näischt maachen, mä mir kucken awer do och eppes bäizeginn an deene Budgeten duerno; dat wier déi Saach.

Dovunner ofgesinn, dass och deen Theater natierlech Dépassementer erlieft hat, sou wéi dat bei deenen zwee Projeten, déi haut hei um Ordre du jour sinn, och ass. An dann, denken ech, kann een eventuell och nach aner Konklusiounen aus aneren Diskussiounen zéien, wann déi sech imposéieren, an déi op Projeten transposéieren, déi op de regionale respektiv kommunale

len Niveau passen. Wann der dat wëllt a wann dat gewënscht ass, dann denken ech schonn, dass mer do eppes géife fannen, fir och dat kënnen ze maachen; wéi gesot, wann Dir wëllt, dass de Stat an deene Projekte méi agräift, déi u sech Gemengeprojete sinn.

An ech géif awer nach soen, dass ech ganz frou sinn, dass sech hei an der Chamber eng grouss Majoritéit fënnt, sou wéi ech dat bis elo héiere konnt, fir wann de Stat d'Gemengen ënnerstëtzt, sou wéi en dat hei mat dësen zwee Projekte mécht, an ech well lech dofir Merci soen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Merci, Madame Statssekretärin. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss a mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 5373. Den Text steet am Document parlementaire 5373e.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si enthalte sech.

De Projet de loi 5373 ass unanime mat 60 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch (par M. Jean-Paul Schaaf), MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar (par Mme Nelly Stein), Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mmes Nelly Stein, Martine Stein-Mergen (par M. Marcel Oberweis), MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler (par Mme Marie-Josée Frank) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch (par M. Xavier Bettel), MM. Charles Goerens, Henri Grethen (par M. Paul Helminger), Paul Helminger, Claude Meisch (par M. Emile Calmes) et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Felix Braz, Camille Gira (par M. François Bausch), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen (par M. Robert Mehlen), Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Deem ass esou.

Duerf ech der Chamber folgend Proposition maachen?

■ **Une voix.** - Mir mussen nach fir d'éischt iwwert d'Motioun ofstëmmen.

Motion 1

■ **M. le Président.** - Ah jo, mir mussen nach elo fir d'éischt iwwert d'Motioun ofstëmmen. No den Aussoe vun der Madame Statssekretärin, wëllt Dir, dass mir iwwert d'Motioun ofstëmmen?

■ **Une voix.** - Ah jo!

■ **Une autre voix.** - Méi wéi jee!

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Dat dierft guer kee Problem si fir se unzuhuelen.

■ **M. le Président.** - Et ass gutt. Här Scheuer, wann ech gelift.

■ **M. Jos Scheuer (LSAP).** - Also déi Motioun ass ouni Zweifel sympathesch, mir hu jo awer héieren, dass d'Regierung gewëllt ass en neie Projet ze deponéieren am Kader vun der Diskussioun vun deem dote Projet, et soll een och déi Motioun an der Kommissioun examinéieren, et wär jo schued, wa se lo géif ofgelehnt ginn.

■ **M. le Président.** - Jo, Här Bausch.

■ **M. François Bausch (DÉI GRÉNG).** - Här President, also déi Motioun do ass vun den Aussoen hier sou kloer wéi - op gutt lëtzebuergesch gesot - Bulletszopp, well si ass schonn honnertmol virdrun ugeholl ginn, an ech mengen dass et kee Wäert méi huet se an eng Kommissioun ze vertagen. Et ass eendeiteg a kloer wat hei verlaangt gëtt a mir hätten déi gären haut hei zum Vote wann ech gelift.

■ **M. le Président.** - Madame Brasseur.

■ **Mme Anne Brasseur (DP).** - Här President, ech wollt soen, dass d'DP-Fraktioun déi Motioun hei ënnerstëtzt an och wäert stëmmen, well dat si just déi Fuerderungen, déi d'Madame Flesch och elo grad als mandatierte Spriecher ënnerstrach huet. Tant mieux, wann d'Regierung relativ séier domat kënnt, dann huet se och séier dem Wonsch vun der Chamber Rechnung gedroen an dann ass dat eng Motioun, déi e Suivi kritt. Dofir géing ech dann en Appel un d'Majoritéitsdeputéierte maache se ze stëmmen, an net, wéi den Här Scheuer gesot huet, dass se géing ofgelehnt ginn. Ech fannen et soll een de Vote net préjugéieren, dat hei ass eng verstänneg Proposition a mir wäerten déi dann ënnerstëtzen.

■ **Une voix.** - Très bien.

■ **M. le Président.** - Da komme mer zur Ofstëmmung vun der Motioun.

Vote

Déi fir d'Motioun si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si enthalte sech.

D'Motioun 1 ass ofgelehnt mat 38 Nee- géint 22 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch (par M. Charles Goerens), MM. Charles Goerens, Henri Grethen (par M. Xavier Bettel), Paul Helminger, Claude Meisch (par M. Emile Calmes) et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Felix Braz, Camille Gira (par M. François Bausch), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Robert Mehlen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch (par M. Jean-Paul Schaaf), MM. Ali Kaes, François Maroldt, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar (par Mme Nelly Stein), Marcel Oberweis, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mmes Nelly Stein, Martine Stein-Mergen (par M. Marcel Oberweis), MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler (par Mme Nancy Arendt) et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos

Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz.

■ **Plusieurs voix.** - Oh!

■ **M. le Président.** - Et waren 22 Jo-Stëmmen an 38 Nee-Stëmmen a keng Abstentioun. Domadder ass d'Motioun ofgelehnt.

(Interruption et hilarité)

Da wollt ech der Chamber folgend Proposition maachen: Mir hunn de Projet de loi 5342 iwwert d'Mise en conformité vum Assainissement de l'aéroport, an de 5385, an deem et och ëm de Flughafe geet, an zwar eng Tour-radar. Ech wollt der Chamber proposéieren, dass mer déi zwee Projet-de-loien an enger Kéier diskutéieren, well et och déiselwecht Orateuré sinn, déi ageschriww sinn. Ech hätt folgendermoosse proposéiert: Mir huelen deem ee Rapporteur an duerno deem zweete Rapporteur an da kéime mer op d'Riednerpult esou wéi mer ageschriww sinn.

Sidd Der domadder d'accord?

(Assentiment)

Da ginn ech dem Rapporteur vum Projet de loi 5342, dem honorablen Här Roger Negri, d'Wuert. Ech wëll just betounen, dass den Här Negri och Spriecher ass vu senger Fraktioun. Hie géif also och déi Zäit direkt u säi Rapport drunhänken.

Här Negri, Dir hutt d'Wuert.

4. 5342 - Projet de loi sur la mise en conformité de l'assainissement de l'Aéroport

5385 - Projet de loi autorisant le Gouvernement à procéder à la construction d'une tour-radar à l'aéroport de Luxembourg, y compris l'acquisition et l'installation des équipements techniques, ainsi que les aménagements extérieurs

Rapports de la Commission des Transports

■ **M. Roger Negri (LSAP), rapporteur.** - Merci, Här President. Madame Statssekretärin, Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, wann een um Findel steet a schwätzt, dann denkt een net direkt un d'Biereleer Baach. Et ass mer eng Eier als Rapporteur vun der Transportkommissioun de Projet de loi 5342 virzestellen iwwert d'Mise en conformité vum Assainissement vum Flughafen, wou et ganz kloer drëm geet eng ëmweltkonform, global Sanéierung vum gesamten Ofwaassersystem um Flughafenareal ze realiséieren, an dofir net zuléicht d'ëmweltkonform Sanéierung vun der Biereler Baach am sou genannte Fransousegronn an och Biereler Gronn genannt, am Dall vun der Syrëbaach Richtung Mënsbech.

Bei menger Aarbecht als Rapporteur vun dësem Projet hunn ech mech perséinlech vum schlechten ekologeschen Zoustand vum Réckhaltebaseng am Biereler Gronn am Bëreng vum Flughafen iwwerzeegt, dëst zesumme mam Flughafepersonal, wou och RTL opgeholl huet, a wou jiddferen op der Plaz bedauert huet, dass een dee schlechte Geroch - fir elo mol hei net méi ze soen - leider net filme kann.

Dass mir dobäi och bal all festgeholl goufe weinst deem parallellen Offlug vum Kinnek vu Jordanien duerch iergendwellech Koordinatiounsämnstänn, déi sech awer an aller Frëndlechkeet a Selbstverständlechkeet opgeléist hunn...

■ **Une voix.** - Schued, dass se lech lafe gelooss hunn.

(Hilarité)

■ **M. Roger Negri (LSAP), rapporteur.** - ..., wäert en nohaltegen Androck, a wahrscheinlech net nëmme bei mir, hannerloossen.

Ech wëll drun erënneren, dass de Flughafenareal eng Gesamtfläch vu 451 Hektar huet an dass all Aktivitéite ronderëm de Flughafe ronn 4.700 Aarbechtsplazen ausmaachen an zu 2,7% vun eisem PIB bäidroen.

Dëse Projet vum Assainissement vum Findel huet e groussen ëmweltpolitesche Charakter. Dës Realisatioun vun insgesamt 58 Milliounen Euro erméiglecht d'Ëmwelt wesentlich manner ze belaauchten duerch Schmotzwaasser, wéi dat haut nach de Fall ass. Fir den Assainissement vum Flughafen an de Kontext ze setzen, wëll ech déi spezifesch geographesch Lag vum Findel uschwätzen.

Een Deel vum Gebitt vum Findel läit a Quelleschutzgewässer, ganz no also bei den Drénkwaasserquellen, der Quell vum Biereler Gronn an der Quell vum der Polfermillen, déi vun der Stad Lëtzebuerg exploitéiert ginn. D'Ofwaasser vum Site um Findel fléissen engersäits no Westen duerch d'Kanalisationssystem vum der Stad Lëtzebuerg an d'Uelzecht an anersäits a Richtung Osten, wéi gesot, duerch d'Biereleer Baach an d'Syre.

D'Reewaasser- an d'Schmotzwaasserofféierung um Findel ass säit laange Jore problematesch, well d'Kanalisationssystem iwwerelst ass. Dozou kënnt nach, dass d'chemesch Mëttelen, déi fir d'Entäisung vun de Fligere benotzt ginn, net méi weider an d'Biereleer Baach an Zukunft däerfen ofgeféiert ginn.

Fir dat Ganzt elo adequat an de Grëff ze kréien, ginn déi aktuell hydrolesch Capacitéite vun de Kanalisatiounen an och déi bestoend Réckhaltebasengen net duer. Dëst wäert an Zukunft nach vill méi wichteg gi bei der Realisatioun vum Plan d'occupation du sol, oder POS ofgekierzt, oder dem Buedemnutzungsplang, wou jo nach weider zousätzlech Flächen erschloss ginn. Aus all deene genannte Grënn besteet offensichtlech Handlungsbedarf. An dofir ass och e Plan directeur d'assainissement vum Transportministère an Zesummenaarbecht mat anere Ministèren a mat deene betraffene Servicere vun der Gemeng Lëtzebuerg opgestallt ginn.

Dëse Plan directeur ass den Objet vun dësem Gesetzesprojet. Et sinn dës insgesamt 13 verschidden Deelprojeten. Acht dovun treffen de Waasseroflaf a Richtung Syre an déi aner fënnef de Waasseroflaf a Richtung Uelzecht. Wat de Syredall betrëfft ass Folgendes virgesin: den Ëmbau vum bestoende Réckhaltebaseng vun engem Opfangvolumen vun 19.000 op 29.000 m³; de Bau vun engem Réckhaltebaseng fir d'Tarmacsländepist mat enger Capacitéit vun 8.500 m³; de Bau vun engem Kanaltrennsystem laanscht den Tarmac vun der Aerogare op enger Längt vun 330 m; d'Verstäerkung vum Ofwaasserreseau um Findel vum Tronçon Neihaischen-Schraasseg op enger Längt vun 1.800 m; de Bau vun zwee Réckhaltebasenge fir Piste mat engem Globalvolumen vun 870 m³; déi deelweis Astandsetzung an Ofdichtung vum bestoende Kanalisationsnetz; den Ausbau vum Drénkwaasserreseau am Beräich vum Cargocenter an eng Provisioun fir eng finanziell Bedeelegung vum Flughafen am Hibleck op eng weider spéider Extenssioun vun der interkommunaler Kläranlag vum SIAS vun Iwwersiren op eng Equivalenz vu 15.000 Awunner gläichwäertend.

Wat den Uelzechtall betrëfft ass Folgendes virgesinn: de Bau vun engem Réckhaltebaseng mat enger Capacitéit vu 650 m³ op der

Tréierer Strooss; de Bau vun engem oppene Réckhaltebaseng mat enger Capacitéit vun 13.100 um westlechen Enn vun der Pist; de Bau vun engem Réckhaltebaseng mat enger Capacitéit vun 8.500 m³ fir déi nei Zon vun den Hangaren op der Sandweiler Säit; déi deelweis Astandsetzung an Ofdichtung vum bestoende Kanalisationsnetz en général an - zum Schluss - den Ausbau vum Drénkwaasserréseau.

De Gesamtkäschtepunkt vun dësem Projet de loi ass wéi gesot 58 Milliounen Euro, déi sech op sechs Joer verdeelen. Dësen zolitten Invest ass gerechtfäerdigt, wann een den ekologeschen, de sozialen, den ekonomeschen an net zuléscht de Sécherheetsaspekt a Betrecht zitt.

Dëse Projet de loi ass den 19. Mee 2004 an der Chamber deponéiert ginn. De Statsrot sengersäits huet a sengem Avis vum 12. Oktober 2004 de Projet guttgeheescht, well déi geplangten Aarbechte fir den Ëmweltschutz a fir d'Entwécklung vum Flughafen dringend noutwendeg sinn. An där zoustänneger Chamberkommissioun vum Transport wëll ech déi konstruktiv Diskussiounen ervirsträchen, déi mir haten. Et ass prezieséiert ginn, dass d'Facturatioun vun den Ofwaasser, déi un d'Kläranlagen vum SIAS zu Iwwersiren a vun der Stad Lëtzebuerg fléissen, nom Prinzip vum Pollueur-payeur gemaach gëtt. Et ass och festgehale ginn, nodeem dass verschidde Froen diskutéiert waren, dass d'Infrastrukturen um Flughafen dem Lëtzeburger Stat gehéieren, an dass doduerch d'Käschte vun dësem Assainissementsprojet vum Statsprojet gedroe ginn.

Als Rapporteur vun dësem Projet hunn ech awer feststelle misen, dass de Budget, deem am Planning vum Projet de loi fir d'Joer 2005 festgehalen ass, 16 Milliounen Euro virgesäit an domat net mat den Zuelen, déi am Projet vum Statsbudget vun 2005, wou 2 Milliounen stinn, iwwerenee stëmmt.

Ech hunn an der Kommissioun meng Bedenken iwwert d'Anhale vum Planning vun net méi wéi sechs Joer ugemellt, weinst der Drénglechkeet vum Projet. Mir wäerten all zesummen deem noutwendegen Equilibre sichen a fannen, tëscht deem finanziellen an deenen ekologesche Contrainten.

Vun deenen 13 eenzelne Projeten, déi de Plan directeur bëinhalt, ginn der véier co-finanzéiert, an zwar een zesumme mat der Kläranlag vum SIAS, ee mat der Gemeng Sandweiler an déi zwee aner mat der Cargolux. De Käschtepunkt vun deene véier verschiddene Projeten, déi co-finanzéiert ginn, sinn am Gesamtbudget vun deenen 58 Milliounen Euro mat abegraff.

Et wär gutt gewiescht, wann déi entsprecheend Konventiounen mat deene betraffene Partner elo scho bekannt wieren. An dësem finanziellen Volet wëll ech nach eng Kéier erwähnen, dass an dësem Projet eng Provisioun virgesinn ass, fir eng zukünftige finanziell Bedeelegung vum Flughafen un de spéidere Ausbau vun der Kläranlag vum SIAS bei Iwwersiren. Dëse Projet ass an der Transportkommissioun unanime ugeholl ginn, an dofir wëll ech hei all deene Leit, déi dozou bäigedroen hunn, wierklech Merci soen.

Als Spriecher vun der LSAP-Fraktioun wëll ech nach eng Kéier ganz kloer soen, d'Realisatioun vun deene geplangten Investitiounen um Flughafe verhënnert, dass beschmotztend Waasser an d'Grundwaasser komme kann. An der Wenterzäit wéi elo gëtt d'Iwwerflächewaasser besonnesch belaaucht, wann d'Tarmacpiste mat Entdeungsmëttelen an d'Fligere mat Entäisungsproduit behandelt ginn. Déi staark belaauchten Iwwerflächewaasser, déi bis elo zum Deel duerch de Fransouse Gronn an d'Biereleer Baach gefloss sinn, ginn an Zukunft duerch d'Realisatioun vun deenen zwee geplangte